

Kendelse af 26. september 2025

i

sag nr. FV2025-422

**3F Transportgruppen
(advokat Evelyn Jørgensen)**

mod

**Dansk Erhverv Arbejdsgiver
for
Vikingbus Danmark A/S
(advokat Allan Jensen)**

1. Tvisten

Denne sag drejer sig om, hvorvidt Vikingbus Danmark A/S havde ret til at foretage modregning af overarbejde (overtimer) i en såkaldt negativ afspadseringssaldo i perioden efter, at tre chauffører var blevet varslet ned i arbejdstid fra 37 til 30 timer.

2. Påstande

Klager, 3F Transportgruppen, har nedlagt påstand om, at Vikingbus Danmark A/S skal efterbetale løn til forbundets medlemmer A, B og C for modregnede arbejdstimer foretaget efter 1. august 2024. Betalingen skal tillægges procesrente fra ydelsernes forfaldstid.

Indklagede, Dansk Erhverv Arbejdsgiver for Vikingbus Danmark A/S, har påstået frifindelse.

3. Sagens behandling mv.

Sagen blev mundtligt forhandlet den 22. september 2025 hos Dansk Erhverv, Børsgade 4, 1217 København K, med følgende partsudpegede medlemmer:

Udpeget af klager: Forhandlingssekretær Jørn Hedengran og forhandlingssekretær Kim Poder, begge 3F Transportgruppen.

Udpeget af indklagede: Advokat Lars Overgaard og chefkonsulent Kasper Kruse Kolenda, begge Dansk Erhverv.

Som opmand deltog højesteretsdommer Oliver Talevski.

Der blev under hovedforhandlingen afgivet forklaring af D, E og F.

Der kunne blandt de partsudpegede medlemmer ikke opnås flertal for noget resultat, og afgørelsen skal derfor træffes af opmanden ved kendelse.

4. Sagsfremstilling

Efter landsoverenskomsten for turistchauffører mv.¹ betragtes chaufføren som ugelønnet, medmindre der mellem virksomhed og chauffør træffes skriftlig aftale om andet (§ 4, stk. 1). Den normale effektive arbejdstid er 37 timer om ugen, idet der dog af hensyn til branchens særlige vilkår lokalt kan træffes skriftlig aftale om en ugentlig arbejdstid på 40 timer (§ 2, stk. 1, 1. og 2. led). Alt overarbejde skal afspadseres, medmindre der træffes individuel skriftlig aftale om det modsatte (§ 5, stk. 3).

Der kan på den enkelte medlemsvirksomhed etableres særordninger vedrørende arbejdstilrettelæggelsen med hensyn til "negativ afspadsering" og gennemsnitlig ugentlig arbejdstid for at fremme bl.a. tryghed i ansættelsen, idet sådanne særordninger skal godkendes af parterne (§ 2, stk. 1, 5. og 6. led).

Hos Vikingbus Danmark blev der inden for disse rammer for nogle år siden indgået en lokalaftale benævnt Forsøgsordning for Vikingbus Danmark A/S (koncern). I lokalaftalens punkt 4) er der fastsat bl.a.:

"4) Alle nyansatte chauffører ansættes på timeløn uden garanti i de første 9 måneder af ansættelsen. Herefter samt for alle nuværende ansatte chauffører tilbydes enten timeløn med garanti for 37 timer ugentligt eller timeløn med garanti for 25 timer ugentligt. ... Der anvendes altid positiv afspadsering ..., dog skal der minimum indestå 80 afspadseringstimer. *For ansatte med garanti for 37 timer ugentligt anvendes negativ afspadsering, dog max. 74 timer.* For ansatte med garanti for 37 timer ugentligt gælder 40 timers arbejdsuge. ..." (kursiveret her)

¹Nu landsoverenskomst 2025-2028 for turistchauffører, OST-chauffører, taxichauffører, busstewardesser, ungarbejdere, andre og lærlinge/elever indgået mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver for TA Turistvognmændenes Arbejdsgiverforening og 3F Transportgruppen.

Overarbejde (overtimer) modregnes efter det oplyste i den negative afspadseringssaldo.

Vikingbus Danmark varslede i 2024 de tre chauffører, som sagen angår, ned i arbejdstid fra 37 til 30 timer om ugen med sædvanligt opsigelsesvarsel. Chaufførerne accepterede at gå ned i arbejdstid og fortsatte deres arbejde i virksomheden. På tidspunktet for overgangen til nedsat tid havde hver af de tre chauffører en negativ afspadseringssaldo. Chaufførernes overarbejde (dvs. arbejde ud over 8 timer om dagen eller 37 timer om ugen) efter overgangen til nedsat tid blev modregnet i chaufførernes negative afspadseringssaldo.

3F Transportgruppen fremlagde under hovedforhandlingen lønsedler for to fratrådte medarbejdere i Vikingbus Danmark. Ifølge lønsedlerne havde begge medarbejdere en negativ afspadseringssaldo (på henholdsvis ca. 74 timer og ca. 55 timer) på fratrædelsestidspunktet. Der blev efter det oplyste ikke foretaget modregning i den negative afspadseringssaldo i forbindelse med fratrædelsen.

5. Forklaringer

D har forklaret bl.a., at han har været tillidsrepræsentant hos Vikingbus Danmark i By 1.

De kolleger, som Vikingbus Danmark varslede ned i arbejdstid fra 37 til 30 timer, havde alle en negativ afspadseringssaldo. Når en medarbejder arbejdede på fuld tid, kunne en negativ afspadseringssaldo modregnes i overtimer.

Efter hans opfattelse ophørte den negative saldo fra det tidspunkt, hvor kollegerne fortsatte arbejdet på nedsat tid. Han byggede denne opfattelse på ordlyden af lokalaftalen og på, hvad direktør G fra Vikingbus Danmark fortalte ham, da afdelingen i By 1 tilsluttede sig lokalaftalen i 2023. G fortalte, at den negative saldo ophørte, hvis virksomheden opsgav en medarbejder. Hvis medarbejderen selv sagde op, var det for medarbejderens egen regning.

E har forklaret bl.a., at han er faglig sekretær i 3F Lokalfdeling 1.

De lønsedler for to fratrådte medarbejdere i Vikingbus Danmark, der er fremlagt under hovedforhandlingen, viser, at disse to medarbejdere havde en negativ afspadseringssaldo på fratrædelsestidspunktet. Vikingbus Danmark foretog ikke modregning. Han ved ikke, om virksomheden efterfølgende har forfulgt kravet i henhold til den negative afspadseringssaldo mod de to fratrådte medarbejdere.

Det var fem chauffører i By 1, som Vikingbus Danmark varslede ned i arbejdstid fra 37 til 30 timer om ugen. En af disse chauffører accepterede ikke at gå ned i arbejdstid, og denne chauffør blev derfor opsagt. Hun havde en negativ afspadseringssaldo på 74 timer, og Vikingbus Danmark har endnu ikke krævet betaling for hendes vedkommende.

F har forklaret bl.a., at hun er HR partner i Vikingbus Danmark.

Vikingbus Danmark overtog afdelingen i By 1 i 2022, og afdelingen tiltrådte efterfølgende lokalaftalen. Chaufførerne i By 1 var dengang garanteret en løn for 37 timers arbejde om ugen. Efterfølgende viste det sig, at kontrakterne på det pågældende garageanlæg ikke kunne rumme 37 timers arbejde om ugen, og chaufførerne blev varslet ned i arbejdstid til 30 timer med sædvanligt opsigelsesvarsel. Det var ud fra chaufførernes kørselsmønster, at arbejdstiden blev nedsat til 30 timer og ikke f.eks. til 25 timer. På nær én accepterede chaufførerne at arbejde på nedsat tid.

Hun er opmærksom på, at chauffører på nedsat tid ikke kan have en negativ afspadseringssaldo. Men saldoen før overgangen til nedsat tid bliver stående, således at chaufførens overarbejde (arbejde ud over 8 timer om dagen eller 37 timer om ugen) efter overgangen til nedsat tid kan modregnes i saldoen.

Vikingbus Danmark har ikke håndhævet den negative afspadseringssaldo over for de to fratrådte chauffører, hvis lønsedler er fremlagt under hovedforhandlingen. Det skyldes usikkerheden om, hvad der gælder efter lokalaftalen. Vikingbus Danmark har ikke til hensigt at forfølge et eventuelt krav mod disse chauffører.

6. Parternes anbringender

Klager har anført navnlig, at adgangen til at modregne i en negativ afspadseringssaldo angår overarbejde (overtimer) udført under ansættelse med en normal arbejdstid på 37 timer. Der kan ikke modregnes, når arbejdstiden er varslet ned til 30 timer.

Lokalaftalen hjemler således alene negativ afspadsering, så længe arbejdstiden udgør 37 timer. Indklagede skal dokumentere, at aftalen skal forstås udvidende i forhold til ordlyden, således at der også kan modregnes, når arbejdstiden er nedsat til f.eks. 30 timer. En sådan dokumentation er ikke fremlagt.

Det ville have været nærliggende og nemt at indskrive en sådan modregningsadgang i lokalaftalen, hvis der havde været enighed herom, men det har der ikke været.

Indklagede må selv bære risikoen for, at saldoen er negativ ved indklagedes ændring i arbejdstiden. At saldoen er negativ, beror alene på indklagedes manglende tildeling af kørsel til chaufførerne.

Indklagede kan sammenfattende ikke modregne, da der ikke består nogen fordring, som der kan modregnes med.

Indklagede har anført navnlig, at det hverken i landsoverenskomsten eller i lokalaftalen er foreskrevet, hvordan der skal forholdes med en negativ afspadseringssaldo, når en chauffør fratræder eller går på nedsat tid.

En negativ afspadseringssaldo er udtryk for, at chaufføren skylder arbejdsgiveren penge eller timer, fordi der er afregnet for flere timer end den arbejdsydelse, der er præsteret. I mangel af regulering i overenskomsten eller lokalaftalen må man falde tilbage på almindelige obligationsretlige regler om modregning og om ophør eller bortfald af en fordring.

Der er ikke nogen indikation i overenskomsten eller lokalaftalen for, at en fordring i henhold til en negativ afspadseringssaldo bortfalder eller ophører, fordi chaufføren fratræder eller går på nedsat tid.

I den foreliggende sag blev chaufførerne varslet ned i arbejdstid fra 37 til 30 timer om ugen, og det må lægges ubestridt til grund, at den varslede ændring var saglig. Garanti for 37 timers arbejde om ugen kunne ikke driftsmæssigt rummes inden for de kontrakter, som gjaldt på det pågældende garageanlæg, og de chauffører, som sagen angår, har ikke rejst sag om usaglig afskedigelse, men er fortsat i ansættelse efter varslingen af nedgang i garantitimer.

Da fordringen i henhold til den negative afspadseringssaldo således bestod ved overgangen til nedsat tid, kunne der herefter ske modregning i overtimer, fordi betingelserne for modregning ubestridt var opfyldt.

7. Opmandens begrundelse og resultat

7.1. Problemstilling

Denne sag drejer sig om, hvorvidt Vikingbus Danmark A/S havde ret til at foretage modregning af overarbejde (overtimer) i en såkaldt negativ afspadseringssaldo i perioden efter, at tre chauffører var blevet varslet ned i arbejdstid fra 37 til 30 timer.

Klager mener, at Vikingbus Danmark ikke havde ret hertil, da retten til modregning bortfaldt ved overgangen til ansættelse på nedsat tid. Indklagede mener derimod, at retten til modregning fortsat bestod ved overgangen til nedsat tid, og at overarbejde udført efter overgangen til nedsat tid kunne modregnes i den negative afspadseringssaldo, da betingelserne for modregning var opfyldt.

7.2. Landsoverenskomsten

Efter landsoverenskomsten for turistchauffører mv. er ugelønnede chauffører (som i den foreliggende sag før overgangen til nedsat tid) garanteret løn for 37 timers arbejde om ugen, uanset om arbejdsgiveren har arbejde til dem i dette omfang. Denne garantiordning kan fraviges ved lokalaftale, således at der på den enkelte virksomhed for at fremme bl.a. tryghed i ansættelsen kan etableres særordninger med hensyn til "negativ afspadsering".

Indgås en sådan særordning for medarbejdere, der er garanteret løn for 37 timers arbejde om ugen (som i den foreliggende sag), kan der opstå en negativ afspadseringssaldo, fordi medarbejderen fortsat får udbetalt løn for 37 timers arbejde om ugen, selv om medarbejderen ikke har arbejdet 37 timer, da virksomheden ikke har kunnet tilbyde arbejde i dette omfang. Den negative afspadseringssaldo modregnes så i det *overarbejde*, som medarbejderen udfører fremover.

Landsoverenskomsten indeholder ikke regler om, hvad der sker med en negativ afspadseringssaldo, når en medarbejder fratræder eller går ned i arbejdstid efter varslet ændring. Det er således ikke reguleret, om saldoen fortsat består, eller om den bortfalder. Bevisførelsen giver mig ikke grundlag for at fastslå, at overenskomstparterne har haft en fælles forståelse om dette spørgsmål, som jeg kan lægge til grund for sagens afgørelse.

7.3. Lokalaftalen

Vikingbus Danmark har inden for rammerne af landsoverenskomsten indgået en lokalaftale om negativ afspadsering. Det fremgår heraf, at der for ansatte med garanti for 37 timer ugentligt anvendes negativ afspadsering, dog max. 74 timer.

I lighed med det, som er anført foran, modregnes overarbejde i en negativ afspadseringssaldo. Men heller ikke lokalaftalen indeholder regler om, hvorvidt en negativ afspadseringssaldo består eller bortfalder, når en medarbejder fratræder eller går ned i arbejdstid efter varslet ændring.

Lokalaftalen giver ikke mulighed for negativ afspadsering, når en medarbejder er på nedsat tid, men heraf kan efter min opfattelse ikke udledes, hvad der gælder med hensyn til modregning i en negativ afspadseringssaldo, der er opstået under medarbejderens arbejde på fuld tid.

Bevisførelsen, herunder de afgivne forklaringer, giver mig ikke grundlag for at fastslå, at parterne har haft en fælles forståelse af spørgsmålet om modregning, som jeg kan lægge til grund for sagens afgørelse. Det kan således ikke ud fra Ds forklaring om, hvad G har fortalt ham, lægges til grund, at parterne havde en fælles forståelse om bortfald af modregningsretten svarende til den, som klager har gjort gældende i denne sag. Den omstændighed, at Vikingbus Danmark ikke har krævet betaling af skyldige timer i henhold til den negative afspadseringskonto over for to fratrådte medarbejdere, er ikke udtryk for, at virksomheden er enig i klagers opfattelse, men skyldes usikkerheden om retstilstanden – en usikkerhed, som afklares ved denne kendelse.

7.4. Nærmere vurdering

Som nævnt ovenfor er formålet med at etablere en særordning med negativ afspadsering bl.a. at fremme tryghed i ansættelsen. Men af dette formål kan efter min mening ikke udledes, om en negativ afspadseringssaldo fortsat består eller bortfalder, når en medarbejder fratræder eller går ned i arbejdstid efter varslet ændring.

Under normale forhold vil medarbejderen gennem overarbejde kunne få nedbragt en negativ afspadseringssaldo. Men dette kan ikke altid nås, når medarbejderen skal fratræde eller bliver varslet ned i arbejdstid. I en sådan situation må afgørelsen af, hvad der gælder med hensyn til en negativ afspadseringssaldo, i mangel af en nærmere regulering i landsoverenskomsten eller lokalaftalen med Vikingbus Danmark træffes ud fra almindelige obligationsretlige principper.

Særordningen om negativ afspadsering har som konsekvens, at en medarbejder kan få udbetalt mere i løn, end han eller hun har arbejdet for, og derved kan komme til at skyldes timer. Det er et led i særordningen, at medarbejderen skal bringe skylden til ophør, hvilket medarbejderen er klar over. Særordningen fraviger således landsoverenskomstens normale ordning, hvorefter en medarbejder er garanteret løn for 37 timer om ugen, selv om den pågældende ikke har arbejdet 37 timer, fordi virksomheden ikke har kunnet tilbyde arbejde i dette omfang.

Det er herefter min opfattelse ud fra almindelige obligationsretlige principper, at fratræden efter medarbejderens egen opsigelse eller efter arbejdsgiverens saglige opsigelse eller nedgang i arbejdstid efter en varslet ændring af arbejdstid, der må anses for saglig, ikke i sig selv fører til, at den negative afspadseringssaldo bortfalder.² I den nævnte fratrædelsessituation må medarbejderen udligne en negativ afspadseringssaldo ved betaling, da de skyldige timer ikke længere kan afspadseres gennem overarbejde.³ I den situation, hvor medarbejderen er gået ned i tid, vil virksomheden kunne modregne overarbejde, der er udført efter overgangen til nedsat tid, i en negativ afspadseringssaldo, som bestod på tidspunktet for overgangen.

7.5. Den konkrete sag

²Jeg finder ikke anledning til at tage stilling til, om der gælder noget andet i tilfælde af usaglig opsigelse eller usaglig varsling af ændret arbejdstid.

³Betaling kan i den nævnte fratrædelsessituation i praksis f.eks. ske ved virksomhedens modregning i den sidste løn, når de almindelige modregningsbetingelser er opfyldt. Efter min mening er hverken landsoverenskomsten eller lokalaftalen med Vikingbus Danmark således til hinder for denne praktiske løsning.

De tre chauffører havde som nævnt en negativ afspadseringssaldo ved overgangen til nedsat arbejdstid, og det må lægges ubestridt til grund, at den varslede ændring af arbejdstid var saglig.

Efter det foran anførte bortfaldt den negative afspadseringssaldo ikke ved overgangen til nedsat tid, og det overarbejde, som chaufførerne udførte efter overgangen, blev efter det oplyste modregnet i saldoen.

Jeg har under disse omstændigheder ikke grundlag for at fastslå, at modregningen var uberettiget. Indklagede skal derfor frifindes.

7.6. Konklusion

Indklagede frifindes.

Thi bestemmes:

Dansk Erhverv Arbejdsgiver for Vikingbus Danmark A/S frifindes.

Parterne afholder egne sagsomkostninger og betaler halvdelen af opmandens honorar.

København, den 26. september 2025

Oliver Talevski